

CAPITOLUL XI:

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Reforma religioasă și urmările sale

CONȚINUTURI:

Protestantismul;

Contrareforma;

Războaiele religioase în Franța;

Reforma religioasă în Transilvania.

DETALIERI DE CONȚINUT:

Cauzele reformei;

Luteranismul;

Calvinismul;

Anglicanismul;

Războaiele religioase în Franța;

Reforma în Transilvania;

Urmările reformei;

Contrareforma.

FIȘĂ DE LUCRU

ITEMI	Economico-sociale	Politice	Ideologice
Cauzele reformei			
Consecințele reformei			

FIȘĂ DE LUCRU

ITEMI	Luteranismul	Calvinismul	Anglicanismul
Inițiatorul curentului reformat			
Principiile susținute			
Aria de răspândire			

DICȚIONAR DE TERMENI

TERMENI ISTORICI	DEFINIȚIA
Calvinism	
Contrareformă	
Hughenot	
Luteranism	
Protestantism	
Reformă	
Zwinglianism	
Venalitate de funcții	
Idulgențe	
Secularizare	
Sacramente	
Inchiziție	
Index	
Abjura	
Celibat	
Confesiune	
Mântuire	
Excomunicare	
Simonie	
Pastor	

FIȘĂ DE EVALUARE

1. **Definiți următorii termeni: indulgențe, secularizare, simonie, Inchiziție.**
2. **Notați cu A(adevărat) și F(fals) următoarele enunțuri:**
  - a) Martin Luther publică în 1516 cele 95 de teze la Wittenberg;
  - b) Biblia a fost tradusă în limba germană de J. Calvin;
  - c) Jean Calvin formulează principiul predestinării absolute;
  - d) În Anglia reforma a fost realizată de regele Henric al VIII-lea;
  - e) Ordinul iezuiților a fost fondat de Ignatius de Loyola;
  - f) Obiectivele Conciliului de la Trento au fost stabilite de susținătorii lui U. Zwingli.
3. **Atribuiți fiecărui eveniment data corectă:**
  - a) Edictul de la Nantes;
  - b) Noaptea Sfântului Bartolomeu;
  - c) Jean Calvin publică *Așezământul religiei creștine*;
  - d) Henric al VIII-lea se proclamă șeful bisericii din Anglia;
  - e) Începutul reformei în Germania;
  - f) Biserica catolică a creat Inchiziția.
4. **Citiți cu atenție textul de mai jos și răspundeți următoarelor cerințe:**

Greșesc acei predicatori de indulgențe care spun că prin indulgențele papei omul e dezlegat de orice pedeapsă și că se mântuie....
*El predică spunând că îndată ce banul sună în cutie, sufletul se ridică în zbor.
Eun lucru sigur că prin banul ce sună în cutie poate să crească câștigul și lăcomia de bani....Se vor osândi pe veci, împreună cu cei ce-i învață, aceia care cred că prin scrisori de iertare a păcatelor își asigură mântuirea.*
(Martin Luther, *Cele 95 de teze*)
Am început să înțeleg că justiția lui Dumnezeu înseamnă acea dreptate prin care omul trăiește prin darul lui Dumnezeu, adică prin credință. Justiția lui Dumnezeu este revelată de Evanghelie....după cum este scris: cel care este justificat prin credință va trăi.
(Martin Luther, *Prefață* la ediția de *Opere*, 1545)

  - a) Identificați două argumente folosite de Luther pentru a combate indulgențele;
  - b) Menționați esența doctrinei lui Luther;
  - c) Precizați dacă din text se desprinde doctrina *mântuirea prin credință*;
  - d) Prezentați un alt principiu religios susținut de Martin Luther, diferit de cele din text.

Notă : Toate subiectele sunt obligatorii

Timp de lucru : 50 min.

Punctaj : subiectul I – 2 p

subiectul II – 2 p

subiectul III – 2p

subiectul IV – 2 p

Se acordă două puncte din oficiu

CAPITOLUL XII:

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Expansiunea europeană

CONȚINUTURI:

Călătorii și desoperirea noilor lumi;

Imperiile coloniale în secolele XVI-XVII

DETALIERI DE CONȚINUT:

Context și cauze;

Marile desoperiri geografice;

Contactul cu civilizațiile extraeuropene;

Începuturile sistemului colonial

FIȘĂ DE LUCRU

ITEMI	Economice	Sociale	Politice	Religioase	Tehnice
Cauze					
Consecințe					

FIȘĂ DE LUCRU

ITEMI	Ocolirea Africii	Descoperirea Americii	Prima călătorie în jurul Pământului
Exploratori			
Durata călătoriilor			
Traseul parcurs			
Teritorii descoperite			

DICȚIONAR DE TERMENI

TERMENI ISTORICI	DEFINIȚIA
Astrolab	
Caravelă	
Geocentrism	
Heliocentrism	
Azteci	
Circumnavigație	
Incași	
Mirodenii	
Conchistadori	
Factorii comerciale	
Viceragat	
Metropolă	
Colonie	
Portulan	
Monopol	
Cabotaj	
Scorbut	
Băștinaș	

FIȘĂ DE EVALUARE

1. Definiți următorii termeni: caravelă, astrolab, mirodenii, heliocentrism.

2. Datați și ordonați cronologic următoarele evenimente:

- a) Descoperirea Americii de către Columb;
- b) Tratatul de la Tordesillas;
- c) Vasco da Gama ajunge în India;
- d) Bartolomeo Diaz atinge Capul Bunei Speranțe.

3. Notați cu A (adevărat) și F (fals) următoarele enunțuri:

- a) Apariția turcilor în Orient favorizează comerțul dintre Europa și Orient;
- b) Amerigo Vespucci descoperă India;
- c) Prima călătorie în jurul Pământului a fost efectuată de Fernando Magellan;
- d) Prin Tratatul de la Tordesillas se pun bazele imperiilor coloniale franceze și engleze.

4. Citiți cu atenție textul de mai jos și răspundeți următoarelor cerințe:

Zipangu este o insulă în răsărit, la 1500 de mile în largul mării. Insula e foarte mare, oamenii sunt albi, cu părți alete și frumoși; se închină la idoli și n-au asupra lor alt stăpân decât pe ei înșiși. Acolo se află aur, din care au din belșug, căci nici un om nu merge la ei și nici un negustor nu ia din aurul acela și de aceea au atâta. Palatul stăpânului insulei e foarte mare și e acoperit cu aur, așa cum pe la noi se acoperă bisericile cu plumb și camerele, pe dinăuntru, sunt în întregime acoperite cu un strat de aur, gros de două degete, și toate ferestrele și zidurile, și orice lucru, ba încă și podelele sunt acoperite cu aur, cât nu i s-ar putea spune prețul.

Marco Polo, *Cartea minunilor lumii*

Știu că existența unui asemenea drum poate fi dovedită pe temeiul că Pământul are forma unei sfere. Vă trimit o hartă pe care sunt însemnate țărmurile și insulele voastre, de unde trebuie să navigați fără încetare spre apus. Nu vă mirați că eu arăt la apus țările unde cresc mirodeniile, în timp ce de obicei ele sunt arătate la răsărit, fiindcă oamenii care vor naviga neconținut spre apus vor ajunge în țările răsăritene dincolo de ocean, în cealaltă emisferă.

Scrisoarea lui Paolo Toscanelli către Cristofor Columb

Cu primul prilej, sunt trimise acolo corăbii, băștinașii sunt alungați sau nimiciți, căpeteniile sunt supuse la cazne ca să destăinuiească locul unde se găsește aur, toate crimele și nelegiuirile sunt îngăduite, în vreme ce pământul e stropit cu sângele locuitorilor, iar această mârșavă hoardă de măcelari, folosită într-o prea sfântă expediție, se numește colonie modernă, întemeiată pentru a converti și civiliza un popor idolatru și barbar.

Jonathan Swift, *Călătoriile lui Guliver*

- a. Identificați una din cauzele care au impulsionat marile descoperiri geografice;
- b. Argumentați teoria potrivit căreia dacă se naviga sepre Apus se ajungea în țările răsăritene;
- c. Prezentați consecințele călătoriilor lui Columb spre Apus;
- d. Analizați, în aproximativ 10 rânduri, situația populațiilor cucerite exprimându-vă opinia în legătură cu rolul civilizator al europenilor.

Notă : Toate subiectele sunt obligatorii

Timp de lucru : 50 min.

Punctaj : subiectul I – 2 p

subiectul II – 2 p

subiectul III – 2p

subiectul IV – 2 p

Se acordă două puncte din oficiu

CAPITOLUL XIII:

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Absolutismul

CONȚINUTURI:

Dinastiile Habsburg, Bourbon, Tudor, Romanov

DETALIERI DE CONȚINUT:

Trăsături generale;

Instituții;

Dinastia Habsburg;

Dinastia Bourbon;

Dinastia Tudor;

Dinastia Romanov.

FIȘĂ DE LUCRU

ITEMI	Dinastia Habsburg	Dinastia Bourbon	Dinastia Tudor	Dinastia Romanov
Țara unde au domnit				
Perioada în care au domnit				
Reprezentanți				
Caracteristici				

DICȚIONAR DE TERMENI

TERMENI ISTORICI	DEFINIȚIE
Centralizare politică	
Mercantilism	
Cortesuri	
Fronde	
Intendenți	
Veto	
Țar	
Ucaz	
Streliți	

FIȘĂ DE EVALUARE

1. Definiți următorii termeni: centralizare politică, absolutism, fronde, veto.

2. Datați și ordonați cronologic următoarele evenimente:

- a) Bătălia de la Stănilești;
- b) Începutul domniei lui Ludovic al XIII-lea;
- c) Edictul de la Nantes;
- d) Sfârșitul dinastiei Tudor;
- e) Sankt-Petersburg devine capitala Rusiei;
- f) Pacea de la Augsburg.

3. Notați cu A(adevărat) și F(fals) următoarele enunțuri:

- a) Țarul Petru I este cel care realizează reforme pentru modernizarea Rusiei;
- b) În 1614 tronul Rusiei este ocupat de Mihai Romanov cel care întemeiază dinastia Romanov;
- c) Actul de Supremație a fost adoptat de regele Henric al VII-lea;
- d) Ludovic al XIV-lea a fost supranumit *Regele Soare*;
- e) Henric al IV-lea este primul reprezentat al dinastiei Bourbon;
- f) Filip al II-lea a fost înfrânt în bătălia de la Lepanto.

4. Citiți cu atenție textul de mai jos și răspundeți următoarelor cerințe:

Prinții acționează deci ca miniștrii lui Dumnezeu și ca locuitori ai săi pe pământ. Căci prin ei, Dumnezeu își exercită puterea asupra Împărăției sale.

Pentru aceasta, noi nu vedem în tronul regal doar tronul unui om, ci tronul lui Dumnezeu însuși.

(J.B. Bossuet despre monarhia absolută de drept divin, 1697)

V-ați născut, Sire, cu o inimă dreaptă și bună, dar cei ce v-au crescut și educat nu v-au transmis pentru știința de a governa decât suspiciunea, gelozia, neîncrederea în virtute, teama față de orice merit, gustul pentru oamenii slugarnici, îndreptarea atenției numai către propriile voastre interese.

De peste 30 de ani, principalii voștri miniștri au slăbit și răsturnat toate vechile principii ale Statului pentru a face să crească autoritatea voastră, care a devenit și a lor....

(Fenelon, Scrisoare către Ludovic al XIV-lea, 1693)

- a) Identificați argumentele favorabile monarhiei absolute;
- b) Identificați argumentele contra monarhiei absolute;
- c) Care variantă considerați că este corectă?
- d) Argumentați răspunsul dat.

Notă : Toate subiectele sunt obligatorii

Timp de lucru : 50 min.

Punctaj : subiectul I – 2 p

subiectul II – 2 p

subiectul III – 2p

subiectul IV – 2 p

Se acordă două puncte din oficiu

CAPITOLUL XIV:

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Războiul de 30 de ani și diplomația europeană

CONȚINUTURI:

Rațiune de stat și echilibru european

DETALIERI DE CONȚINUT:

Cauzele războiului

Desfășurarea războiului;

Pacea din Westfalia;

Echilibrul european.

FIȘĂ DE LUCRU

ITEMI	Etapa cehă	Etapa daneză	Etapa suedeză	Etapa franceză
Desfășurarea conflictului				
Locul desfășurării evenimentelor				
Forțele participante				
Rezultatul confruntărilor				

DICȚIONAR DE TERMENI

TERMENI ISTORICI	DEFINIȚIA
Dietă	
Electori	
Mercenari	
Rațiune de stat	
Echilibru european	
Cestiunea Orientală	
Pace perpetuă	

FIȘĂ DE EVALUARE

1. **Definiți următorii termeni:** mercenari, Dietă, electori, pace perpetuă.

2. **Datați și ordonați cronologic următoarele evenimente:**
  - a) Bătălia de la Muntele Alb;
  - b) Pacea din Westfalia;
  - c) Defenestrarea de la Praga;
  - d) Declanșarea crizei orientale;
  - e) Începutul etapei suedeze a războiului;
  - f) Bătălia de la Lutzen.

3. **Notați cu A(adevărat) și F(fals) următoarele enunțuri:**
  - a) La începutul secolului al XVII-lea cea mai importantă putere a Europei era Spania;
  - b) Războiul de 30 de ani a debutat ca un război religios;
  - c) Războiul s-a desfășurat pe teritoriul Imperiului German;
  - d) Politica Franței este dominată de cardinalii Richelieu și Mazarin;
  - e) Războiul a izbucnit în Boemia;
  - f) În timpul războiului Suedia era condusă de regele Gustav al III-lea.

4. **Elaborați în aproximativ o pagină un text cu caracter istoric având în vedere următoarele personalități, date și termeni:** 1618, echilibrul european, Richelieu, Frederic al V-lea, Spania.

5. **Completați spațiile libere cu un eveniment istoric în care a fost implicată fiecare din personalitățile de mai jos:**
Ferdinand al II-lea.....
Frederic al V-lea.....
Wallenstein.....
Gabriel Bethlen.....

Notă : Toate subiectele sunt obligatorii

Timp de lucru : 50 min.

Punctaj : subiectul I – 2 p

subiectul II – 2 p

subiectul III – 1p

subiectul IV – 2 p

subiectul V – 1 p

Se acordă două puncte din oficiu

